

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Gospić

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

SPRJEČAVANJE I OTKRIVANJE PRIJEVARA KOD TRGOVAČKIH DRUŠTAVA U
VLASNIŠTVU JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE NA
PODRUČJU LIČKO-SENJSKE ŽUPANIJE

Gospić, ožujak 2015.

SADRŽAJ

stranica

I.	PREDMET REVIZIJE	2
II.	CILJEVI I PODRUČJA REVIZIJE	4
III.	METODE I POSTUPCI REVIZIJE	4
IV.	SPRJEČAVANJE I OTKRIVANJE PRIJEVARA	5
V.	NALAZ	14
VI.	OCJENA UČINKOVITOSTI SPRJEČAVANJA I OTKRIVANJA PRIJEVARA	18

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Gospić

KLASA: 041-01/14-10/48
URBROJ: 613-11-15-30

Gospić, 9. ožujka 2015.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI
SPRJEČAVANJA I OTKRIVANJA PRIJEVARA KOD TRGOVAČKIH DRUŠTAVA U
VLASNIŠTVU JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE NA
PODRUČJU LIČKO-SENSJSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti sprječavanja i otkrivanja prijevара kod trgovačkih društava u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Ličko-senjske županije.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 13. listopada 2014. do 9. ožujka 2015.

I. PREDMET REVIZIJE

Prijevarena se obično karakterizira kao obmana, varanje, skrivanje, tajenje ili kršenje povjerenja, s ciljem pribavljanja koristi ili stjecanja neke neopravdane ili nepoštene prednosti. To je u većini slučajeva protupravna radnja, gdje jedna strana namjerno obmanjuje drugu pogrešnim predstavljanjem. Najčešći oblici prijevare su: zlouporaba odnosno otuđivanje imovine, prijevarena u financijskom izvještavanju, nezakonito stvaranje troškova i obveza za društvo i korupcija (osobito u postupcima nabave i prodaje).

Najbolja praksa podrazumijeva sprječavanje, otkrivanje i odgovarajući odgovor na prijevare. Postiže se uspostavljanjem standarda i omogućivanjem prepoznavanja i izvješćivanja o prijevarama, razvijanjem alata koji sprječavaju i otkrivaju prijevare i odgovarajućim odgovorom na sumnje o prijevarama.

Sprječavanje prijevare je troškovno najdjelotvorniji način njezine kontrole i smanjuje vjerojatnost njezina pojavljivanja. Podrazumijeva donošenje općih akata i uspostavu standarda kako bi se smanjila mogućnost prijevare, povećanje svjesnosti rukovoditelja i drugih zaposlenika o mogućnosti pojave prijevare kao i njihovu obvezu da izvijeste o sumnji na prijevare te prepoznavanje rizika i uspostavljanje prikladnih unutarnjih kontrola, kao odgovor rukovoditelja na rizike prijevare. Sprječavanje treba biti podržano odgovarajućim mehanizmima otkrivanja, kako bi eventualne prijevare bile otkrivene što je moguće ranije i kako bi bile poduzete odgovarajuće aktivnosti. Primjena sustava otkrivanja prijevare ima učinak odvraćanja i jamči da će pokušaji prijevare biti brzo i pouzdano otkriveni. Ako mogući počinitelji prijevare znaju da će biti otkriveni, manja je vjerojatnost da će pokušati prijevare. Sustav otkrivanja podrazumijeva analitičke i druge postupke za razotkrivanje nepravilnosti te izvješćivanje o sumnji na prijevare.

Na području Ličko-senjske županije u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, osim trgovačkih društava koja obavljaju komunalne djelatnosti, posluje i 15 trgovačkih društava koja su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave osnovale za obavljanje drugih djelatnosti, a koje uključuju i javne vodne isporučitelje. Navedena društva obavljaju poljoprivrednu i radio djelatnost te vodoopskrbu i odvodnju.

Predmet revizije učinkovitosti su politike i postupci za sprječavanje i otkrivanje prijevare te aktivnosti koje društva poduzimaju kako bi spriječila i otkrila prijevare. Revizijom je obuhvaćeno pet trgovačkih društava u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na području Ličko-senjske županije (Komunalac d.o.o., Otočac, Usluga d.o.o., Gospić, Vodovod i odvodnja d.o.o., Senj, Crno Vrilo d.o.o., Karlobag i Vodovod Korenica d.o.o., Korenica). Odabrana su na temelju ostvarenih prihoda, broja zaposlenih te prostornoj zastupljenosti u županiji. Navedena društva pravni su sljednici trgovačkih komunalnih društava koja su ranijih godina obavljala sve komunalne djelatnosti za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. U svrhu usklađenja djelatnosti s odredbama Zakona o vodama, obavljeno je odvajanje djelatnosti vodoopskrbe i odvodnje te društva nakon podjele obavljaju djelatnosti javne vodoopskrbe i odvodnje, dok su druge komunalne djelatnosti prenesene na druga trgovačka društva. Nadalje, u prethodnim financijskim revizijama utvrđeno je da kod društava nije ustrojen učinkovit sustav unutarnjih kontrola vezano uz računovodstveno poslovanje, ostvarivanje prihoda i rashoda, evidentiranje imovine te za provođenje postupaka javne nabave. Interni akti kojima bi se uredili postupci u vezi vođenja, izdavanja, kolanja, potpisivanja, odlaganja i čuvanja isprava i poslovnih knjiga u većini slučajeva nisu doneseni.

Društvo Komunalac d.o.o., Otočac je osnovano Odlukom o organiziranju javnog poduzeća Komunalac d.o.o., Otočac iz listopada 1993. U prosincu 2013. u svrhu usklađenja djelatnosti s odredbama Zakona o vodama, provedena je podjela društva. Temeljni kapital društva iznosi 23.986.700,00 kn, a jedini osnivač društva je grad Otočac. Po veličini je društvo razvrstano u male poduzetnike. Tijela upravljanja su Skupština, Nadzorni odbor i Uprava. Društvo ima 32 zaposlenika, od čega je jedan zaposlenik na pola radnog vremena. Obavlja djelatnosti javne vodoopskrbe i odvodnje na području grada Otočca i općine Vrhovine.

Društvo Usluga d.o.o., Gospić je u registar trgovačkog suda upisano u siječnju 1997. U studenom 2013. u svrhu usklađenja djelatnosti s odredbama Zakona o vodama, provedena je podjela društva. Temeljni kapital društva iznosi 58.325.700,00 kn i sastoji se od temeljnih uloga grada Gospića s udjelom 45.354.100,00 kn ili 77,76 % i općine Perušić s udjelom 12.971.600,00 kn ili 22,24 %. Po veličini je društvo razvrstano u male poduzetnike. Tijela upravljanja su Skupština, Nadzorni odbor i Uprava. Društvo ima 38 zaposlenika, od čega je devet zaposlenika na pola radnog vremena. Obavlja djelatnosti javne vodoopskrbe i odvodnje na području grada Gospića i općine Perušić.

Gradsko komunalno društvo Komunalac d.o.o., Senj osnovano je 1956. U prosincu 2013. u svrhu usklađenja djelatnosti s odredbama Zakona o vodama, provedena je podjela društva, a nakon podjele društvo je promijenilo naziv u Vodovod i odvodnja d.o.o., Senj. Temeljni kapital društva iznosi 1.351.500,00 kn, a jedini osnivač društva je grad Senj. Po veličini je društvo razvrstano u male poduzetnike. Tijela upravljanja su Skupština, Nadzorni odbor i Uprava. Društvo ima 30 zaposlenika, od čega je deset zaposlenika na pola radnog vremena. Obavlja djelatnosti javne vodoopskrbe i odvodnje na području grada Senja.

Društvo Crno Vrilo d.o.o., Karlobag osnovano je Izjavom o osnivanju iz siječnja 2011. Temeljni kapital društva iznosi 20.000,00 kn, a jedini osnivač društva je općina Karlobag. Djelatnost društva je javna vodoopskrba i odvodnja. Po veličini je razvrstano u male poduzetnike. Tijela upravljanja su Skupština, Nadzorni odbor i Uprava. Društvo ima deset zaposlenika, a obavlja djelatnosti javne vodoopskrbe i odvodnje na području općine Karlobag.

Društvo Vodovod i odvodnja Korenica d.o.o., Korenica osnovano je Izjavom o osnivanju iz travnja 2014. vezano uz usklađenje djelatnosti s odredbama Zakona o vodama i podjelu društva Komunalac d.o.o., Korenica. Temeljni kapital društva iznosi 20.000,00 kn, a jedini osnivač je općina Plitvička Jezera. Djelatnost društva je javna vodoopskrba i odvodnja. Po veličini je razvrstano u male poduzetnike. Tijela upravljanja su Skupština i Uprava. Društvo ima jedanaest zaposlenika, a obavlja djelatnosti javne vodoopskrbe i odvodnje na području općine Plitvička jezera.

II. CILJEVI I PODRUČJA REVIZIJE

Ciljevi revizije su bili:

- utvrditi jesu li društva uspostavila prikladne politike, procedure i kontrole kako bi spriječila prijevare
- utvrditi poduzimaju li potrebne aktivnosti kako bi povećala svjesnost rukovoditelja i drugih zaposlenika o mogućnosti pojave prijevara
- ocijeniti djelotvornost sustava unutarnjih kontrola s obzirom na rizike prijevara
- utvrditi koje su postupke društva uspostavila kako bi što prije otkrila prijevare.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: politike i postupci za sprječavanje prijevara, odgovornost rukovoditelja i drugih zaposlenika za sprječavanje prijevara, sustav unutarnjih kontrola s obzirom na pojavnost prijevara te analitički i drugi postupci za otkrivanje prijevara.

Revizijskim postupcima je obuhvaćeno poslovanje za 2014.

III. METODE I POSTUPCI REVIZIJE

Trgovačkim društvima obuhvaćenim revizijom su poslani upitnici u vezi politika i postupaka za sprječavanje prijevara, odgovornosti rukovoditelja i drugih zaposlenika za sprječavanje prijevara, sustava unutarnjih kontrola te analitičkih i drugih postupaka za otkrivanje prijevara. Provjeravani su dokazi za pojedine tvrdnje iz pribavljenih odgovora. Proučeni su i analizirani zakoni, propisi i drugi akti te dokumentacija i informacije o poslovanju trgovačkih društava obuhvaćenih revizijom, stručni članci, strategije i drugo.

Prigodom odabira revizijskog pristup kako bi se pribavili mjerodavni revizijski dokazi i odgovorilo na ciljeve revizije, primijenjene su različite metode i postupci prikupljanja revizijskih dokaza.

Provjereno je jesu li društva uspostavila politike i postupke za sprječavanje prijevara te jesu li rukovoditelji i drugi zaposlenici upoznati s odgovornostima za sprječavanje prijevara. Nadalje, provjereno je uspostavljanje djelotvornog sustava unutarnjih kontrola s obzirom na pojavnost prijevara te odgovarajućih analitičkih i drugih postupaka za otkrivanje prijevara. Obavljena su izravna dokazna ispitivanja s obzirom na područja podložna prijevarama (nabava roba, radova i usluga, izvršavanje ugovorenih nabava te blagajničko poslovanje). Utvrđena je organizacijska struktura društava te broj zaposlenih u društvima.

Obavljeni su razgovori s direktorima, rukovoditeljima i zaposlenicima te su pribavljena obrazloženja odgovornih osoba o pojedinim poslovnim događajima.

Okosnicu revizije su činila sljedeća pitanja:

- Jesu li uspostavljene politike i postupci za sprječavanje prijevara?
- Jesu li rukovoditelji i drugi zaposlenici upoznati sa svojim odgovornostima za sprječavanje prijevara?
- Je li uspostavljen djelotvoran sustav unutarnjih kontrola s obzirom na pojavnost prijevara?
- Jesu li uspostavljeni odgovarajući analitički i drugi postupci za otkrivanje prijevara?

IV. SPRJEČAVANJE I OTKRIVANJE PRIJEVARA

Politike i postupci za sprječavanje prijevара

Sva trgovačka društva obuhvaćena revizijom donijela su etičke kodekse kojima su utvrđena osnovna etička pravila ponašanja svih zaposlenika radi utvrđivanja i promicanja temeljnih etičkih vrijednosti u poslovnim odnosima, zabrana davanja i primanja poklona i ugošćavanja te korištenje sredstava organizacije isključivo za poslovne svrhe. Društva su obveznici primjene Zakona o pravu na pristup informacijama (Narodne novine 25/13). Prema odredbi članka 10. navedenog Zakona, društva su obvezna na mrežnim stranicama objaviti informacije koje, između ostalog, sadrže i zakone i druge propise koji se odnose na područje rada društva, opće akte i odluke kojima se utječe na interese korisnika te informacije o unutarnjem ustrojstvu i postupcima javne nabave.

Društvo Komunalac d.o.o., Otočac korištenje sredstava organizacije za poslovne svrhe utvrdilo je Pravilnikom o radu, prema kojem je, između ostalog, zabranjeno korištenje imovine društva u privatne svrhe. Korištenje vozila zaposlenici obavljaju na temelju zapisnika o zaduženju vozila te su odgovorni za štetu napravljenu na vozilu, redovno održavanje, vanjsku i unutarnju čistoću vozila. Pristup imovini za obavljanje poslova izvan radnog vremena obavlja se na temelju ispostavljenog radnog naloga, a pristup imovini imaju rukovoditelji radnih jedinica, strojar i vozači, što je utvrđeno Pravilnikom o radu, Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta te ugovorima o radu. Postupci donošenja odluka u nadležnosti tijela društva (Skupština i Nadzorni odbor) utvrđeni su Izjavom o osnivanju, a donošenje odluka iz područja radnih odnosa Pravilnikom o radu. Doneseni su pravilnici i procedure za donošenje odluka za postupke javne nabave. Za donošenje odluka u nadležnosti Skupštine i Nadzornog odbora vode se zapisnici i bilješke, a odluke su urudžbirane i evidentirane. Za donošenje odluka iz područja javne nabave, ne vode se posebni zapisnici i bilješke koji prethode donošenju odluka. Transparentnost donošenja odluka dijelom je osigurana objavom odluka iz područja vodnih usluga, radnih odnosa i zaštite potrošača na oglasnoj ploči društva. Društvo je na mrežnoj stranici objavilo osnovne informacije i podatke o djelatnostima društva, zakone i druge propise, odluke vezane uz korisnike vodnih usluga, dok informacije o postupcima javne nabave (obavijesti o raspisanim natječajima, Pravilnik o provedbi bagatelne nabave, Plan nabave te Registar ugovora o javnoj nabavi odnosno okvirnih sporazuma) nisu objavljene.

Društvo Usluga d.o.o., Gospić korištenje sredstava organizacije za poslovne svrhe utvrdilo je Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta kojim su, između ostalog, utvrđena sredstva za rad (oprema, radni strojevi i vozila) koja koriste zaposlenici na pojedinim radnim mjestima. Opremu i sitni inventar zaposlenici zadužuju na temelju zaduženja iz skladišta, dok vozila i radne strojeve zaposlenici koriste po potrebi bez posebnog zaduženja pojedinog zaposlenika. Pristup imovini društva izvan radnog vremena imaju dežurni strojari i vodoinstalateri pri otklanjanju kvarova, a na temelju ispostavljenog radnog naloga. Postupci donošenja odluka u nadležnosti tijela društva utvrđeni su Društvenim ugovorom te poslovnica o radu Skupštine i Nadzornog odbora društva. Doneseni su pravilnici i procedure za donošenje odluka za postupke javne nabave. Za donošenje odluka u nadležnosti Skupštine i Nadzornog odbora vode se zapisnici i bilješke, a odluke su urudžbirane i evidentirane. Za donošenje odluka iz područja javne nabave, ne vode se posebni zapisnici i bilješke koji prethode donošenju odluka. Transparentnost donošenja odluka dijelom je osigurana objavom odluka iz područja vodnih usluga, radnih odnosa i zaštite potrošača na oglasnoj ploči društva.

Društvo je na mrežnoj stranici objavilo osnovne informacije i podatke o djelatnostima društva, zakone i druge propise, odluke vezane uz korisnike vodnih usluga, informacije o postupcima javne nabave (obavijesti o raspisanim natječajima, Pravilnik o provedbi bagatelne nabave), dok Plan nabave te Registar ugovora o javnoj nabavi odnosno okvirnih sporazuma nisu objavljeni.

Društvo Vodovod i odvodnja d.o.o., Senj korištenje sredstava organizacije za poslovne svrhe utvrdilo je Pravilnikom o korištenju motornih vozila kojim je propisan rad zaposlenika koji upravljaju i koriste motorna vozila. Vozila, strojeve, opremu i sitni inventar zaposlenici koriste po potrebi, bez posebnog zaduženja pojedinog zaposlenika. Pristup imovini društva izvan radnog vremena imaju dežurni zaposlenici pri otklanjanju kvarova, a na temelju ispostavljenog radnog naloga. Postupci donošenja odluka u nadležnosti tijela društva (Skupština i Nadzorni odbor) utvrđeni su Izjavom o osnivanju. Doneseni su pravilnici i procedure za donošenje odluka za postupke javne nabave. Za donošenje odluka u nadležnosti Skupštine i Nadzornog odbora vode se zapisnici i bilješke, a odluke su urudžbirane i evidentirane. Za donošenje odluka iz područja javne nabave, ne vode se posebni zapisnici i bilješke koji prethode donošenju odluka. Transparentnost donošenja odluka dijelom je osigurana objavom odluka iz područja vodnih usluga, radnih odnosa i zaštite potrošača na oglasnoj ploči društva. Društvo je na mrežnim stranicama objavilo osnovne informacije i podatke o djelatnostima društva, dok informacije o unutarnjem ustrojstvu, opći akti i odluke vezane uz korisnike usluga te informacije o postupcima javne nabave nisu objavljeni.

U društvu Crno vrilo d.o.o., Karlobag zaposlenici vozila, strojeve, opremu i sitni inventar koriste po potrebi, bez posebnog zaduženja pojedinog zaposlenika. Pristup imovini društva izvan radnog vremena imaju zaposlenici pri otklanjanju kvarova, a na temelju ispostavljenog radnog naloga. Postupci donošenja odluka u nadležnosti tijela društva (Skupština i Nadzorni odbor) utvrđeni su Izjavom o osnivanju. Doneseni su pravilnici i procedure za donošenje odluka za postupke javne nabave. Za odluke u nadležnosti Skupštine i Nadzornog odbora vode se zapisnici i bilješke, a odluke su urudžbirane i evidentirane. Za donošenje odluka iz područja javne nabave, ne vode se posebni zapisnici i bilješke koji prethode donošenju odluka. Transparentnost donošenja odluka dijelom je osigurana objavom odluka iz područja vodnih usluga, radnih odnosa i zaštite potrošača na oglasnoj ploči društva. Društvo nema mrežne stranice te nisu objavljene informacije propisane odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama.

Zaposlenici društva Vodovod Korenica d.o.o., Korenica vozila, strojeve, opremu i sitni inventar koriste po potrebi, bez posebnog zaduženja pojedinog zaposlenika. Pristup imovini za obavljanje poslova izvan radnog vremena obavlja se na temelju ispostavljenog radnog naloga. Postupci donošenja odluka u nadležnosti Skupštine utvrđeni su Izjavom o osnivanju. Doneseni su pravilnici i procedure za donošenje odluka za postupke javne nabave. Za odluke u nadležnosti Skupštine vode se zapisnici i bilješke, a odluke su urudžbirane i evidentirane. Za donošenje odluka iz područja javne nabave, ne vode se posebni zapisnici i bilješke koji prethode donošenju odluka. Transparentnost donošenja odluka dijelom je osigurana objavom odluka iz područja vodnih usluga, radnih odnosa i zaštite potrošača na oglasnoj ploči društva. Društvo nema mrežne stranice te nisu objavljene informacije propisane odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama.

Odgovornosti rukovoditelja i drugih zaposlenika za sprječavanje prijevара

Trgovačka društva obuhvaćena revizijom su donijela etički kodeks koji služi kao smjernica zaposlenicima vezano uz etičke standarde koje su obvezni primjenjivati u svom radu. Kodeksom su utvrđeni i postupci za prijavljivanje i izvješćivanje o mogućem sukobu interesa te obveze rukovoditelja i drugih zaposlenika u slučaju sumnje na prijevaru. Društva nisu održavala izobrazbu vezanu uz stjecanja potrebnih znanja za sprječavanje prijevара, ali donesene procedure i postupci za obavljanje svakodnevnog poslovanja i postupci unutarnjih kontrola uključuju i postupke za sprječavanje prijevара te načine prijavljivanja sumnjivih aktivnosti.

Sustav unutarnjih kontrola s obzirom na pojavnost prijevара

Zakonom o fiskalnoj odgovornosti (Narodne novine 139/10 i 19/14) određena su pravila ograničavanja državne potrošnje, jačanja odgovornosti za zakonito, namjensko i svrhovito korištenje proračunskih sredstava te jačanja sustava kontrola i nadzora radi osiguranja fiskalne odgovornosti. Izmjenama Zakona je određeno da su obveznici sastavljanja Izjave o fiskalnoj odgovornosti i predsjednici uprave trgovačkih društava u vlasništvu jedne ili više jedinica lokalne samouprave. Izjava o fiskalnoj odgovornosti je godišnja izjava kojom predsjednik uprave trgovačkog društva u vlasništvu jedne ili više jedinica lokalne samouprave potvrđuje da je u radu osigurao zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava te učinkovito i djelotvorno funkcioniranje sustava financijskog upravljanja i kontrola. U cilju provjere sadržaja, Izjava o fiskalnoj odgovornosti se dostavlja jedinici lokalne samouprave koja ima većinsko vlasništvo. U slučaju kada u vlasništvu s jednakim omjerom sudjeluju dvije ili više jedinica lokane samouprave Izjava se dostavlja svim tim jedinicama. Trgovačka društva Izjavu o fiskalnoj odgovornosti prvi puta sastavljaju za 2014.

U društvu Komunalac d.o.o., Otočac funkcioniranje unutarnjih kontrola uređeno je Izjavom o osnivanju, kojom su utvrđene nadležnosti direktora, Nadzornog odbora i Skupštine te Pravilnikom o kretanju i kontroli knjigovodstvenih isprava. Društvo je po veličini razvrstano u male poduzetnike. Nema obvezu ustrojavanja unutarnje revizije. Vanjska revizija obavila je reviziju financijskih izvještaja za 2013., prema kojoj financijski izvještaji daju istinit i fer prikaz u svim značajnim odrednicama financijskog položaja društva. Direktor kontrolira svakodnevno poslovanje preko rukovoditelja organizacijskih jedinica, koji podnose direktoru tjedni izvještaj o radu i dnevnim aktivnostima zaposlenika. Rukovoditelji organizacijskih jedinica kontroliraju izvršitelje putem sastanaka i obavljanjem nadzora. Nema pisanih dokaza o obavljenom nadzoru. Nadalje, Nadzorni odbor i direktor nisu provodili postupke otkrivanja nepravilnog postupanja ili prijevара. S obzirom na navedeno, unutarnje kontrole nisu u potpunosti oblikovane na način da njihova primjena spriječi prijevaru, općim aktima uređena je podjela dužnosti, odgovarajuće dokumentiranje te nadgledanje postupaka, dok fizičke i neovisne kontrole i provjere nisu uređene, a funkcioniranje unutarnjih kontrola ne ocjenjuje se redovito. Poslovnu djelatnost u društvu obavljaju 33 zaposlenika, od kojih jedan ima zaključen ugovor o radu na nepuno radno vrijeme, odnosno tjedno 20 sati. Nadalje, dva zaposlenika društva i jedan zaposlenik drugog trgovačkog komunalnog društva u vlasništvu grada Otočca obavljaju poslove u oba društva, u istim poslovnim uredima i s istom opremom, što je regulirano međusobnim odlukama o nadoknadi 50,0 % mjesečne plaće. Potraživanja društva koncem studenoga 2014. iznose 902.167,00 kn (od čega je dospjelo 380.219,00 kn).

Dužnicima se upućuju opomene te su pokrenute 253 ovrhe za naplatu potraživanja u iznosu 537.773,00 kn (ovrhama su obuhvaćena potraživanja prenesena od društva pravnog prednika te pored potraživanja za isporučenu vodu i odvodnju obuhvaćaju, između ostalog, i odvoz komunalnog otpada). Interni akt kojim bi se propisale procedure o naplati prihoda i kontroli procesa vezanih uz obračunavanje, kontrolu i naplatu prihoda nije donesen. Društvo nije ocjenjivalo specifična područja poslovanja u kojima je prisutan veći rizik pojavljivanja prijevара te nisu razvijene odgovarajuće protumjere i akcijski planovi kako bi upravljali rizicima pojavljivanja prijevара. Nadalje, nije uspostavljeno odobravanje financijskih transakcija iznad određenih iznosa od Skupštine, odnosno Nadzornog odbora kao jedna od mjera za sprječavanje prijevара.

U društvu Usluga d.o.o., Gospić funkcioniranje unutarnjih kontrola uređeno je Društvenim ugovorom, kojim su utvrđene nadležnosti direktora, Nadzornog odbora i Skupštine te internim aktom, kojim su utvrđeni postupci kolanja dokumenata. Društvo je po veličini razvrstano u male poduzetnike. Nema obvezu ustrojavanja unutarnje revizije. Vanjska revizija obavila je reviziju financijskih izvještaja za 2013., prema kojoj financijski izvještaji daju istinit i fer prikaz u svim značajnim odrednicama financijskog položaja društva. Direktor kontrolira svakodnevno poslovanje preko rukovoditelja organizacijskih jedinica koji kontroliraju izvršitelje putem sastanaka i obavljanjem nadzora. Nema pisanih dokaza o obavljenom nadzoru. Nadalje, Nadzorni odbor i direktor nisu provodili postupke otkrivanja nepravilnog postupanja ili prijevара. S obzirom na navedeno, unutarnje kontrole nisu u potpunosti oblikovane na način da njihova primjena spriječi prijevара, općim aktima uređena je podjela dužnosti, odgovarajuće dokumentiranje te nadgledanje postupaka, dok fizičke i neovisne kontrole i provjere nisu uređene, a funkcioniranje unutarnjih kontrola ne ocjenjuje se redovito. Poslovnu djelatnost u društvu obavlja 38 zaposlenika, od kojih devet ima zaključene ugovore o radu na nepuno radno vrijeme, odnosno tjedno 20 sati, dok početak i završetak radnog vremena nije utvrđen. Zaposlenici svakodnevne poslove, u istim poslovnim uredima i opremom, obavljaju istodobno (od 7 do 15 sati) i za drugo trgovačko komunalno društvo u vlasništvu grada Gospića s kojim imaju zaključene ugovore o radu za pola radnog vremena. Evidencijom o radnom vremenu za navedene zaposlenike evidentiraju se četiri radna sata dnevno. Potraživanja društva koncem studenoga 2014. iznose 6.925.154,00 kn (od čega je dospjelo 6.076.527,00 kn). U postupku podjele društva koje je provedeno vezano za odvajanje djelatnosti vodoopskrbe i odvodnje na društvo su prenesena sva potraživanja društva pravnog prednika (isporučena voda i odvodnja, odvoz komunalnog otpada i drugo). Dužnicima se upućuju opomene te je pokrenuta 261 ovrha za naplatu potraživanja u iznosu 1.582.453,00 kn. Interni akt kojim bi se propisale procedure o naplati prihoda i kontroli procesa vezanih uz obračunavanje, kontrolu i naplatu prihoda nije donesen. Društvo nije ocjenjivalo specifična područja poslovanja u kojima je prisutan veći rizik pojavljivanja prijevара te nisu razvijene odgovarajuće protumjere i akcijski planovi kako bi upravljali rizicima pojavljivanja prijevара. Nadalje, nije uspostavljeno odobravanje financijskih transakcija iznad određenih iznosa od strane Skupštine, odnosno Nadzornog odbora kao jedna od mjera za sprječavanje prijevара.

U društvu Vodovod i odvodnja d.o.o., Senj funkcioniranje unutarnjih kontrola uređeno je Izjavom o osnivanju kojom su utvrđene nadležnosti direktora, Nadzornog odbora i Skupštine te Pravilnikom o kretanju i kontroli knjigovodstvenih isprava. Društvo je po veličini razvrstano u male poduzetnike. Nema obvezu ustrojavanja unutarnje revizije. Vanjska revizija obavila je reviziju financijskih izvještaja za 2013. prema kojoj financijski izvještaji daju istinit i fer prikaz u svim značajnim odrednicama financijskog položaja društva.

Društvo je uspostavilo odobravanje financijskih transakcija iznad određenih iznosa kao jednu od mjera za sprječavanje prijevара na način da direktor, prema Izjavi o osnivanju, odlučuje o zaključivanju pravnih akata čija vrijednost ne prelazi 1.000.000,00 kn, Nadzorni odbor ako prelazi 1.000.000,00 kn, dok Skupština odlučuje o zaključivanju pravnih poslova čija vrijednost prelazi 3.000.000,00 kn. Direktor kontrolira svakodnevno poslovanje preko rukovoditelja organizacijskih jedinica koji kontroliraju izvršitelje putem sastanaka i obavljanjem nadzora. Nema pisanih dokaza o obavljenom nadzoru. Nadalje, Nadzorni odbor i direktor nisu provodili postupke otkrivanja nepravilnog postupanja ili prijevare. S obzirom na navedeno, unutarnje kontrole nisu u potpunosti oblikovane na način da njihova primjena spriječi prijevaru, općim aktima uređena je podjela dužnosti, odobravanje određenih transakcija, odgovarajuće dokumentiranje te nadgledanje postupaka, dok fizičke i neovisne kontrole i provjere nisu uređene, a funkcioniranje unutarnjih kontrola ne ocjenjuje se redovito. Poslovnu djelatnost u društvu obavlja 30 zaposlenika, od kojih deset ima zaključene ugovore o radu na nepuno radno vrijeme, odnosno tjedno 20 sati, dok početak i završetak radnog vremena nije utvrđen. Zaposlenici svakodnevne poslove obavljaju istodobno (od 7 do 15 sati) u istim poslovnim uredima i opremom i za drugo trgovačko komunalno društvo u vlasništvu grada Senja u kojem također, imaju zaključene ugovore o radu za pola radnog vremena. Evidencijom o radnom vremenu za navedene zaposlenike evidentiraju se četiri radna sata dnevno. Potraživanja društva koncem studenoga 2014. iznose 4.786.205,00 kn (od čega je dospjelo 4.355.641,00 kn). U postupku podjele društva koje je provedeno vezano za odvajanje djelatnosti vodoopskrbe i odvodnje na društvo su prenesena sva potraživanja društva pravnog prednika (isporučena voda i odvodnja, odvoz komunalnog otpada i drugo). Dužnicima se upućuju opomene te su pokrenute 84 ovrhe za potraživanja u iznosu 1.076.692,00 kn. Interni akt kojim bi se propisale procedure o naplati prihoda i kontroli procesa vezanih uz obračunavanje, kontrolu i naplatu prihoda nije donesen. Društvo nije ocjenjivalo specifična područja poslovanja u kojima je prisutan veći rizik pojavljivanja prijevара te nisu razvijene odgovarajuće protumjere i akcijski planovi kako bi upravljali rizicima pojavljivanja prijevара.

U društvu Crno vrilo d.o.o., Karlobag funkcioniranje unutarnjih kontrola uređeno je Izjavom o osnivanju kojim su utvrđene nadležnosti direktora, Nadzornog odbora i Skupštine te Pravilnikom o kretanju i kontroli knjigovodstvenih isprava. Društvo je po veličini razvrstano u male poduzetnike. Nema obvezu ustrojavanja unutarnje revizije. U tijeku je obavljanje vanjske revizije financijskih izvještaja za 2013. Društvo je uspostavilo odobravanje financijskih transakcija iznad određenih iznosa kao jednu od mjera za sprječavanje prijevара na način da prema Izjavi o osnivanju za odluke o ulaganjima, zaduženju i jamstvima veće od 200.000,00 kn, otuđivanju nekretnina društva te upisivanju hipotekarnih i fiducijarnih prava na imovinu društva, direktor mora imati prethodnu pisanu suglasnost Skupštine. Nadzorni odbor daje suglasnost za zaključivanje ugovora i pravnih poslova čija je vrijednost veća od 2,0 % temeljnog kapitala, a Skupština odlučuje o zaključivanju ugovora čija vrijednost prelazi 10,0 % temeljnog kapitala te o zaključivanju ugovora o kupnji i prodaji nekretnina društva. Direktor kontrolira svakodnevno poslovanje održavanjem sastanaka sa zaposlenicima te obavljanjem nadzora pri obilasku gradilišta. Nema pisanih dokaza o obavljenom nadzoru. Nadalje, Nadzorni odbor i direktor nisu provodili postupke otkrivanja nepravilnog postupanja ili prijevare. S obzirom na navedeno, unutarnje kontrole nisu u potpunosti oblikovane na način da njihova primjena spriječi prijevaru, općim aktima uređena je podjela dužnosti, odobravanje određenih transakcija, odgovarajuće dokumentiranje te nadgledanje postupaka, dok fizičke i neovisne kontrole i provjere nisu uređene, a funkcioniranje unutarnjih kontrola ne ocjenjuje se redovito. Poslovnu djelatnost u društvu obavlja deset zaposlenika. Sedam zaposlenika ima zaključene ugovore o radu na neodređeno vrijeme, a jedan ugovor o radu na određeno vrijeme.

Dva zaposlenika društva i tri zaposlenika drugog trgovačkog komunalnog društva u vlasništvu općine Karlobag (imaju zaključene ugovore o radu za puno radno vrijeme), obavljaju poslove za oba trgovačka komunalna društva u vlasništvu općine u istim poslovnim uredima i opremom, a društva nisu regulirala radne odnose i način obavljanja poslova zaposlenika za ta dva trgovačka društva. U evidenciji o radnom vremenu svakom zaposleniku evidentirano je puno radno vrijeme, odnosno evidencija nije točno vođena. Potraživanja društva koncem studenoga 2014. iznose 341.792,00 kn (od čega je dospjelo 245.282,00 kn). Dužnicima se upućuju opomene te je pokrenuto 29 ovrha za potraživanja u iznosu 52.103,00 kn. Interni akt kojim bi se propisale procedure o naplati prihoda i kontroli procesa vezanih uz obračunavanje, kontrolu i naplatu prihoda nije donesen. Društvo nije ocjenjivalo specifična područja poslovanja u kojima je prisutan veći rizik pojavljivanja prijevара te nisu razvijene odgovarajuće protumjere i akcijski planovi kako bi upravljali rizicima pojavljivanja prijevара.

U društvu Vodovod Korenica d.o.o., Korenica funkcioniranje unutarnjih kontrola uređeno je Izjavom o osnivanju kojom su utvrđene nadležnosti direktora i Skupštine te Pravilnikom o kretanju i kontroli knjigovodstvenih isprava. Društvo je po veličini razvrstano u male poduzetnike. Nema obvezu ustrojavanja unutarnje revizije. U tijeku je obavljanje vanjske revizije vezano uz podjelu društva pri odvajanju djelatnosti vodoopskrbe i odvodnje. Uspostavljeno je odobravanje financijskih transakcija iznad određenih iznosa kao jedna od mjera za sprječavanje prijevара na način da, prema Izjavi o osnivanju, Skupština daje suglasnost na odluke uprave društva o zaključivanju ugovora o bankovnim garancijama te kupnji i prodaji nekretnina ili pokretnina vrijednosti iznad 20.000,00 kn. Direktor kontrolira svakodnevno poslovanje održavanjem dnevnih sastanaka sa zaposlenicima. Nema pisanih dokaza o obavljenom nadzoru. Nadalje, direktor nije provodio postupke otkrivanja nepravilnog postupanja ili prijevара. S obzirom na navedeno, unutarnje kontrole nisu u potpunosti oblikovane na način da njihova primjena spriječi prijevара, općim aktima uređena je podjela dužnosti, odobravanje određenih transakcija, odgovarajuće dokumentiranje te nadgledanje postupaka, dok fizičke i neovisne kontrole i provjere nisu uređene, a funkcioniranje unutarnjih kontrola ne ocjenjuje se redovito. Poslovnu djelatnost u društvu obavlja jedanaest zaposlenika, od kojih tri ima zaključene ugovore o radu na nepuno radno vrijeme, odnosno tjedno 20 sati. Zaposlenici svakodnevne poslove obavljaju istodobno (od 7 do 15 sati), u istim poslovnim uredima i opremom i za drugo trgovačko komunalno društvo u vlasništvu općine Plitvička jezera u kojem također, imaju zaključene ugovore o radu za pola radnog vremena. Direktor društva poslove obavlja na temelju odluke o imenovanju iz travnja 2014., dok ugovor o radu nije zaključen (zbog spriječenosti direktora poslove do listopada 2014. je obavljao tehnički direktor na temelju punomoći). Potraživanja društva koncem studenoga 2014. iznose 817.403,00 kn (od čega je dospjelo 528.117,00 kn). Dužnicima se upućuju opomene, dok se druge mjere naplate ne provode (prema odluci direktora iz prosinca 2014. postupci ovrhe se pokreću do deset mjeseci od nastanka dugovanja). Interni akt kojim bi se propisale procedure o naplati prihoda i kontroli procesa vezanih uz obračunavanje, kontrolu i naplatu prihoda nije donesen. Društvo nije ocjenjivalo specifična područja poslovanja u kojima je prisutan veći rizik pojavljivanja prijevара te nisu razvijene odgovarajuće protumjere i akcijski planovi kako bi upravljali rizicima pojavljivanja prijevара.

Analitički i drugi postupci za otkrivanje prijevара

Trgovačka društva obuhvaćena revizijom su po veličini razvrstana u male poduzetnike i provode određene postupke unutarnje kontrole kroz podjele dužnosti, odgovarajuće dokumentiranje te nadgledanje pojedinih poslovnih postupaka zaposlenika i tijela društva. Sumnjive transakcije, skriveni odnosi među pojedincima, organizacijama i događajima se ne istražuju. Postupcima i tehnikama otkrivanja prijevара nisu obuhvaćene pojedine razine odgovornosti unutar društava.

Društva obuhvaćena revizijom nadziru podatke koji se odnose na područja podložna prijevarama (revizijom su obuhvaćena područja nabave roba, radova i usluga, izvršavanje ugovorenih nabava te blagajničko poslovanje). Blagajničko poslovanje u društvima ima značajnu ulogu u naplati prihoda društava, s obzirom da većina društava obuhvaćena revizijom omogućavaju građanima plaćanje računa za vodu i odvodnju na blagajni društva, dok javna nabava roba, radova i usluga utječe na smanjenje troškova društva. Sva društva obuhvaćena revizijom postupke javne nabave obavljaju prema propisima koji utvrđuju područje javne nabave te su donijela pravilnike o provedbi postupaka javne nabave bagatelne vrijednosti i procedure za provođenje postupaka javne nabave kojima su utvrđeni poslovni procesi i zaduženja zaposlenika koji sudjeluju u obavljanju postupaka javne nabave.

U društvu Komunalac d.o.o., Otočac postupke pripreme i provođenja postupaka javne nabave u najznačajnijem dijelu obavljaju zaposlenik nadležan za poslove javne nabave koji ima ovlaštenje, povjerenstvo za provođenje pojedinog postupka javne nabave, rukovoditelji ustrojstvenih jedinica te direktor društva. Društvo je donijelo plan nabave za 2014., kojim je planirana nabava roba, radova i usluga u vrijednosti 4.171.900,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost, od čega se na bagatelnu nabavu odnosi 1.221.900,00 kn. Tijekom 2014. provedena su četiri postupka nabave prema odredbama Pravilnika o provedbi bagatelne nabave te dva otvorena postupka javne nabave. Zaključeno je šest ugovora kojima je ugovorena vrijednost nabave u iznosu 1.906.624,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost, a ukupna vrijednost izvedenih radova, usluga i isporučenih roba iznosi 1.079.449,00 kn. Društvo vodi registar ugovora o javnoj nabavi odnosno okvirnih sporazuma. U društvu se naknadna kontrola postupaka javne nabave ne obavlja. Društvo za poslovanje gotovinom ima ustrojenu blagajnu, ali tijekom 2014. nije poslovalo gotovinom (sva plaćanja su obavljena preko žiro računa).

U društvu Usluga d.o.o., Gospić postupke pripreme i provođenja postupaka javne nabave u najznačajnijem dijelu obavljaju zaposlenik nadležan za poslove javne nabave koji ima ovlaštenje, povjerenstvo za provođenje pojedinog postupka javne nabave, rukovoditelji ustrojstvenih jedinica, poslovođe te direktor društva. Društvo je donijelo plan nabave za 2014. kojim je planirana nabava roba, radova i usluga u vrijednosti 3.550.000,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost, od čega se na bagatelnu nabavu odnosi 900.000,00 kn. Tijekom 2014. provedeno je pet postupaka nabave prema odredbama Pravilnika o provedbi bagatelne nabave, dok su dva otvorena postupka javne nabave u tijeku. Zaključeno je pet ugovora kojima je ugovorena vrijednost nabave u iznosu 948.159,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost, a ukupna vrijednost izvedenih radova i usluga iznosi 811.838,00 kn. Društvo vodi registar ugovora o javnoj nabavi odnosno okvirnih sporazuma. U društvu se naknadna kontrola postupaka javne nabave ne obavlja. Blagajničko poslovanje je organizirano preko glavne blagajne. Blagajničko poslovanje se vodi elektronski, a zbog kontrole blagajnički izvještaji se vode i ručno. Promet blagajni od siječnja do studenoga 2014. iznosi 2.425.211,00 kn.

Sve uplate, odnosno isplate su evidentirane i u blagajničkom izvještaju, stvarno stanje u blagajni na kraju godine evidentirano je i u popisu imovine i obveza na kraju godine te je istovjetno stanju u poslovnim knjigama. Kontrolu blagajničkog poslovanja obavlja voditelj računovodstva.

U društvu Vodovod i odvodnja d.o.o., Senj postupke pripreme i provođenja postupaka javne nabave u najznačajnijem dijelu obavljaju zaposlenik nadležan za poslove javne nabave koji ima ovlaštenje, povjerenstvo za provođenje pojedinog postupka javne nabave, rukovoditelji ustrojstvenih jedinica te direktor društva. Društvo je donijelo plan nabave za 2014. kojim je planirana nabava roba, radova i usluga u vrijednosti 849.600,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost, od čega se na bagatelnu nabavu odnosi 199.600,00 kn. Tijekom 2014. proveden je jedan postupak nabave prema odredbama Pravilnika o provedbi postupaka javne nabave bagatelne vrijednosti te jedan pregovarački postupak javne nabave bez prethodne objave. Zaključena su dva ugovora kojima je ugovorena vrijednost nabave u iznosu 841.853,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost, a radovi su izvedeni u ugovorenom iznosu. Društvo vodi registar ugovora o javnoj nabavi odnosno okvirnih sporazuma. U društvu se naknadna kontrola postupaka javne nabave ne obavlja. Blagajničko poslovanje je organizirano preko glavne blagajne. Blagajničko poslovanje se vodi elektronski, a zbog kontrole blagajnički izvještaji se vode i ručno. Promet blagajne od siječnja do studenoga 2014. iznosi 2.558.899,00 kn. Sve uplate, odnosno isplate su evidentirane i u blagajničkom izvještaju koji se zaključuje dnevno i potpisani su od strane odgovornih osoba blagajnika i rukovoditelja računovodstva. Stvarno stanje u blagajni na kraju godine evidentirano je i u popisu imovine i obveza na kraju godine i istovjetno je stanju u poslovnim knjigama. Kontrolu blagajničkog poslovanja obavlja voditelj računovodstva.

U društvu Crno vrilo d.o.o., Karlobag postupke pripreme i provođenja postupaka javne nabave u najznačajnijem dijelu obavljaju voditelj računovodstva, direktor i fizička osoba nadležna za poslove javne nabave koji ima ovlaštenje (zaposlenik općine Karlobag). Društvo je donijelo plan nabave za 2014. kojim je planirana bagatelna nabava roba, i usluga u vrijednosti 436.277,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. Tijekom 2014. društvo je provelo jedan postupak prema odredbama Pravilnika o provedbi postupaka javne nabave bagatelne vrijednosti za nabavu roba vrijednosti 30.755,00 kn. Društvo vodi registar ugovora o javnoj nabavi odnosno okvirnih sporazuma. U društvu se naknadna kontrola postupaka javne nabave ne obavlja.

Blagajničko poslovanje je organizirano preko glavne blagajne i blagajne za isplatu materijalnih troškova zaposlenicima. Blagajničko poslovanje se vodi elektronski. Promet blagajni od siječnja do studenoga 2014. iznosi 696.243,00 kn. U glavnoj blagajni obavljaju se uplate utroška vode i odvodnje, a koristi se barkod koji sadržava jednoznačno prepoznavanje uplatnice pri obradi uplate na blagajni uz automatski prijenos podataka u financijsko računovodstvo. Uplaćena gotovina dnevno se uplaćuje na žiro račun. Sve uplate, odnosno isplate su evidentirane i u blagajničkom izvještaju koji se zaključuje dnevno i potpisan je od strane odgovornih osoba blagajnika i šefa računovodstva. Stvarno stanje u blagajni na kraju godine evidentirano je i u popisu imovine i obveza na kraju godine i istovjetno je stanju u poslovnim knjigama. Kontrolu blagajničkog poslovanja obavlja voditelj računovodstva.

U društvu Vodovod Korenica d.o.o., Korenica postupke pripreme i provođenja postupaka javne nabave u najznačajnijem dijelu obavljaju fizička osoba nadležna za poslove javne nabave koja ima ovlaštenje (zaposlenik drugog trgovačkog komunalnog društva u vlasništvu općine), povjerenstvo za provođenje pojedinog postupka javne nabave i direktor društva.

Društvo je donijelo plan nabave za 2014. kojim je planirana nabava roba, radova i usluga u vrijednosti 4.748.996,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost, od čega se na bagatelnu nabavu odnosi 1.268.996,00 kn. Tijekom 2014. provedena su dva postupka nabave prema odredbama Pravilnika o provedbi postupaka javne nabave bagatelne vrijednosti, te dva pregovaračka postupka javne nabave bez prethodne objave. Zaključena su tri ugovora kojima je ugovorena vrijednost nabave u iznosu 1.438.298,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. Društvo je poništilo jedan postupak javne nabave bagatelne vrijednosti jer nije dobivena potrebna suglasnost Ministarstva zaštite okoliša i prirode. Izvođenje ugovorenih radova je u tijeku. Društvo vodi registar ugovora o javnoj nabavi odnosno okvirnih sporazuma. U društvu se naknadna kontrola postupaka javne nabave ne obavlja.

Blagajničko poslovanje je organizirano preko glavne blagajne i vodi se ručno, a podaci se ručno unose u analitičku evidenciju potrošača i financijsko računovodstvo. Promet blagajne od svibnja 2014. (početak poslovanja) do studenoga 2014. iznosi 427.972,00 kn. Sve uplate, odnosno isplate su evidentirane i u blagajničkom izvještaju, stvarno stanje u blagajni na kraju godine evidentirano je i u popisu imovine i obveza na kraju godine i istovjetno je stanju u poslovnim knjigama. Kontrolu blagajničkog poslovanja obavlja fizička osoba kojoj je povjereno vođenje knjigovodstva društva.

Sva društva obuhvaćena revizijom su etičkim kodeksom uredila zahtjeve za izvješćivanjem o sumnji na prijevaru te je zajamčena anonimnost i zaštita osoba koje izvijeste o sumnji na prijevaru. Anonimni i povjerljivi kanali dojave za zaposlenike, korisnike usluga, dobavljače i druge interesne skupine putem kojih oni mogu ukazati na sumnjive aktivnosti, uspostavljeni su u dijelu koji se odnosi na Zakon o zaštiti potrošača tako što su imenovana povjerenstva za rješavanje reklamacija potrošača koja su objavljena na oglasnoj ploči društva. Nadalje, prema odredbama etičkog kodeksa zaposlenici imaju pravo i dužnost prijavljivati poslovanje i ponašanje koje je protivno odredbama kodeksa, a prijave se podnose etičkom povjerenstvu pisanim putem ili e-poštom. Sandučić za anonimne prijave zaposlenika i potrošača je postavljen u društvima Usluga d.o.o., Gospić i Crno vrilo d.o.o., Karlobag, dok u društvima Komunalac d.o.o., Otočac, Vodovod i odvodnja d.o.o., Senj i Vodovod Korenica d.o.o., Korenica nije postavljen. Evidencija o primljenim pritužbama koje mogu ukazivati na prijevarene aktivnosti se u društvima ne vode jer u društvima nije bilo pritužbi koje mogu ukazivati na prijevarene aktivnosti.

V. NALAZ

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: politike i postupci za sprječavanje prijevара, odgovornosti rukovoditelja i drugih zaposlenika za sprječavanje prijevара, sustav unutarnjih kontrolа s obzirom na pojavnost prijevара te analitički i drugi postupci za otkrivanje prijevара.

Obavljenom revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti koje se odnose na politike i postupke za sprječavanje prijevара te sustav unutarnjih kontrolа s obzirom na pojavnost prijevара.

1. Politike i postupci za sprječavanje prijevара

1.1. Trgovačka društva obuhvaćena revizijom donijela su etičke kodekse kojima su utvrđena osnovna etička pravila ponašanja svih zaposlenika, zabrana davanja i primanja poklona i ugošćavanja te korištenje sredstava organizacije isključivo za poslovne svrhe. Pristup imovini društava izvan radnog vremena imaju zaposlenici društava za obavljanje poslova na temelju ispostavljenih radnih naloga. Postupci donošenja odluka u nadležnosti tijela društava utvrđeni su društvenim ugovorima, izjavama o osnivanju te drugim pravilnicima. Postupke donošenja odluka za postupke javne nabave, pored postupaka utvrđenih propisima koji reguliraju područje javne nabave, društva su utvrdila pravilnicima o provedbi postupaka javne nabave bagatelne vrijednosti te procedurama za provedbu postupaka javne nabave kojima su utvrđene obveze i nadležnosti osoba koje sudjeluju u pripremi i provođenju nabave. Sva trgovačka društva obuhvaćena revizijom za donošenje odluka u nadležnosti skupština i nadzornih odbora vode zapisnike i bilješke, a odluke su urudžbirane i evidentirane. Za donošenje odluka iz područja javne nabave sastavljena je propisana dokumentacija, dok se posebni zapisnici i bilješke koji prethode donošenju odluka ne vode. Prema odredbi članka 10. Zakona o pravu na pristup informacijama, društva su obvezna na mrežnim stranicama objaviti informacije koje, između ostalog, sadrže zakone i druge propise koji se odnose na djelatnost društva, informacije o unutarnjem ustrojstvu, opće akte i odluke vezane uz korisnike usluga te informacije o postupcima javne nabave. Transparentnost donošenja odluka kod svih društava dijelom je osigurana objavom odluka iz područja vodnih usluga, radnih odnosa i zaštite potrošača na oglasnim pločama društava. Društvo Komunalac d.o.o., Otočac je na mrežnoj stranici objavilo osnovne informacije i podatke o djelatnostima društva, zakone i druge propise, odluke vezane uz korisnike vodnih usluga, dok informacije o postupcima javne nabave (obavijesti o raspisanim natječajima, Pravilnik o provedbi bagatelne nabave, Plan nabave te Registar ugovora o javnoj nabavi odnosno okvirnih sporazuma) nisu objavljene. Društvo Usluga d.o.o., Gospić je na mrežnoj stranici objavilo osnovne informacije i podatke o djelatnostima društva, zakone i druge propise, odluke vezane uz korisnike vodnih usluga. Nadalje, objavljene su informacije o postupcima javne nabave koje se odnose na obavijesti o raspisanim natječajima i Pravilnik o provedbi bagatelne nabave, dok Plan nabave te Registar ugovora o javnoj nabavi odnosno okvirnih sporazuma nisu objavljeni. Društvo Vodovod i odvodnja d.o.o., Senj je na mrežnim stranicama objavilo osnovne informacije i podatke o djelatnostima društva, dok informacije o unutarnjem ustrojstvu, opći akti i odluke vezane uz korisnike usluga te informacije o postupcima javne nabave nisu objavljeni. Društva Crno vrilo d.o.o., Karlobag i Vodovod Korenica d.o.o., Korenica nemaju mrežne stranice.

Državni ured za reviziju predlaže prema donesenim procedurama za postupak javne nabave voditi zapisnike i bilješke za pojedine postupke pripreme i provođenja nabave.

Predlaže se društvu Komunalac d.o.o., Otočac na mrežnoj stranici objaviti Pravilnik o provedbi bagatelne nabave, Plan nabave, Registar ugovora o javnoj nabavi odnosno okvirnih sporazuma te obavijesti o raspisanim natječajima. Društvu Usluga d.o.o., Gospić predlaže se objaviti Plan nabave i Registar ugovora o javnoj nabavi odnosno okvirnih sporazuma te društvima Vodovod i odvodnja d.o.o., Senj, Crno vrilo d.o.o., Karlobag i Vodovod Korenica d.o.o., Korenica objaviti informacije propisane odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama.

1.2. Sva društva prihvaćaju preporuke Državnog ureda za reviziju.

Društvo Komunalac d.o.o., Otočac u očitovanju navodi da će u daljnjem poslovanju za postupke javne nabave voditi tijekom provedenih aktivnosti. Na mrežnim stranicama objavljeni su podaci o postupcima javne nabave pokrenuti koncem 2014. i početkom 2015., a bit će objavljeni Registar ugovora o javnoj nabavi odnosno okvirnih sporazuma za 2014. kao i Plan nabave za 2015.

Društvo Vodovod i odvodnja d.o.o., Senj navodi da će navedene nepravilnosti otkloniti u najkraćem roku te da je u veljači 2015. s pravnom osobom zaključen ugovor za realizaciju projekta uspostave sustava financijskog upravljanja i kontrole.

Društvo Crno vrilo d.o.o., Karlobag navodi da će u najkraćem roku na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama društva objaviti informacije propisane odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama.

2. Sustav unutarnjih kontrola s obzirom na pojavnost prijevara

2.1. U trgovačkim društvima obuhvaćenim revizijom funkcioniranje unutarnjih kontrola uređeno je općim aktima (društveni ugovor, izjava o osnivanju), kojima su utvrđene nadležnosti direktora, nadzornog odbora i skupštine te internim aktima kojima su uređeni postupci u vezi vođenja, izdavanja, kolanja, potpisivanja, odlaganja i čuvanja isprava i poslovnih knjiga. Direktori kontroliraju svakodnevno poslovanje preko rukovoditelja organizacijskih jedinica, koji kontroliraju izvršitelje u svojim jedinicama putem sastanaka te obavljanjem nadzora. Nema pisanih dokaza o obavljenom nadzoru. Nadzorni odbori i direktori nisu provodili postupke otkrivanja nepravilnog postupanja ili prijevara. S obzirom na navedeno, unutarnje kontrole nisu u potpunosti oblikovane na način da njihova primjena spriječi prijevaru, općim aktima uređena je podjela dužnosti, odgovarajuće dokumentiranje te nadgledanje postupaka, dok fizičke i neovisne kontrole i provjere nisu uređene, a funkcioniranje unutarnjih kontrola ne ocjenjuje se redovito.

U trgovačkim društvima obuhvaćenim revizijom poslovnu djelatnost obavljaju zaposlenici društva, a većina zaposlenika ima zaključen ugovor o radu na puno radno vrijeme. Dio zaposlenika svakodnevne poslove, istodobno u istim poslovnim uredima i opremom, obavljaju i za drugo trgovačko komunalno društvo u vlasništvu iste jedinice lokalne samouprave. Devet zaposlenika društva Usluga d.o.o., Gospić, deset zaposlenika društva Vodovod i odvodnja d.o.o., Senj i tri zaposlenika društva Vodovod Korenica d.o.o., Korenica imaju u dva društva zaključene ugovore o radu za pola radnog vremena.

Društvo Komunalac d.o.o., Otočac s drugim komunalnim društvom međusobno raspodjeljuje troškove za tri zaposlenika. Nadalje, društvo Crno vrilo d.o.o., Karlobag za pet zaposlenika koji poslove obavljaju istodobno i za drugo trgovačko komunalno društvo nije zaključilo ugovore o radu za pola radnog vremena ili ugovorilo raspodjelu troškova zaposlenika nego zaposlenici imaju zaključene ugovore o radu za puno radno vrijeme u jednom ili drugom trgovačkom komunalnom društvu.

U svrhu usklađenja djelatnosti s odredbama Zakona o vodama provedene su podjele društava. U postupku podjele društva Usluga d.o.o., Gospić te Vodovod i odvodnja d.o.o., Senj, preuzela su sva potraživanja društva pravnog prednika (isporučena voda i odvodnja, odvoz komunalnog otpada i drugo), dok su druga društva preuzela dio potraživanja. Koncem studenoga 2014. potraživanja društva Usluga d.o.o., Gospić iznose 6.925.154,00 kn (dospjelo je 6.076.527,00 kn), a potraživanja društva Vodovod i odvodnja d.o.o., Senj 4.786.205,00 kn (dospjelo je 4.355.641,00 kn).

Nadalje, potraživanja koncem studenoga 2014. društva Komunalac d.o.o., Otočac iznose 902.167,00 kn (dospjelo je 380.219,00 kn), a društva Vodovod Korenica d.o.o., Korenica iznose 817.403,00 kn (dospjelo je 528.117,00 kn) te društva Crno vrilo d.o.o., Karlobag 341.792,00 kn (dospjelo je 261.103,00 kn). Društva za naplatu dospjelih potraživanja dužnicima upućuju opomene te pokreću postupke ovrhe (osim društva Vodovod Korenica d.o.o., Korenica). Društva nemaju interni akt kojim bi se propisale procedure o naplati prihoda i kontroli procesa vezanih uz obračunavanje, kontrolu i naplatu prihoda, a donošenje procedura je potrebno s obzirom na značajnost uspostave učinkovitih postupaka naplate prihoda ostvarenih od isporučene vode i odvodnje kao osnovne djelatnosti društava.

Trgovačka društva obuhvaćena revizijom nisu ocjenjivala specifična područja poslovanja u kojima je prisutan veći rizik pojavljivanja prijevara te nisu razvijene odgovarajuće protumjere i akcijski planovi kako bi upravljali rizicima pojavljivanja prijevara. Nadalje, društva Vodovod i odvodnja d.o.o., Senj, Crno vrilo d.o.o., Karlobag i Vodovod Korenica d.o.o., Korenica izjavama o osnivanju uspostavila su odobravanje financijskih transakcija iznad određenih iznosa od strane skupština, odnosno nadzornih odbora. Društva Komunalac d.o.o., Otočac i Usluga d.o.o., Gospić nisu uspostavila odobravanje financijskih transakcija iznad određenih iznosa kao jednu od mjera za sprječavanje prijevara.

Državni ured za reviziju predlaže svim društvima urediti postupke fizičke i neovisne kontrole i provjere te redovito ocjenjivanje funkcioniranja unutarnjih kontrola. Unutarnje kontrole vezane uz nadzor rada i kvalitete obavljanja posla zaposlenika potrebno je oblikovati na način da se precizno utvrde prava, obveze i dužnosti zaposlenika te osigurati fizičke kontrole, nadgledanje i neovisne provjere obavljanja poslova zaposlenika.

Predlaže se svim društvima donijeti interni akt, kojim bi se propisale procedure o naplati prihoda i kontroli procesa vezanih uz obračunavanje, kontrolu i naplatu prihoda.

Državni ured za reviziju svim društvima predlaže ocjenjivati specifična područja poslovanja u kojima je prisutan veći rizik pojavljivanja prijevara te razvijati odgovarajuće protumjere i akcijske planove kako bi upravljali rizicima pojavljivanja prijevara. Društvima Komunalac d.o.o., Otočac i Usluga d.o.o., Gospić predlaže se uspostaviti odobravanja financijskih transakcija iznad određenih iznosa.

2.2. Sva društva prihvaćaju preporuke Državnog ureda za reviziju.

Društvo Komunalac d.o.o., Otočac u očitovanju navodi da su rukovoditelji radnih jedinica u daljnjem poslovanju obvezni voditi pisane bilješke o obavljenim kontrolama poslova zaposlenika. Procedure za potpunu i pravodobnu naplatu potraživanja su donesene u veljači 2015., objavljene na oglasnoj ploči društva i primjenjivati će se u daljnjem poslovanju. Nadalje, navodi da će se izmijeniti Izjava o osnivanju u dijelu koji se odnosi na odobravanje financijskih transakcija iznad određenih iznosa.

Društvo Usluga d.o.o., Gospić navodi da će Skupštini društva dostaviti prijedlog za uređivanje postupka odobravanja financijskih transakcija iznad određenih iznosa.

Društvo Crno vrilo d.o.o., Karlobag navodi da su Procedure za potpunu i pravodobnu naplatu potraživanja donesene u veljači 2015. te će se primjenjivati u daljnjem poslovanju.

VI. OCJENA UČINKOVITOSTI SPRJEČAVANJA I OTKRIVANJA PRIJEVARA

Rukovoditelji su obvezni osigurati djelotvoran i učinkovit sustav upravljanja javnim sredstvima i spriječiti da se prijevare pojave u njihovom području odgovornosti. Sprječavanje prijevare podrazumijeva donošenje općih akata i uspostavu standarda kako bi se smanjila mogućnost prijevare, povećanje svjesnosti rukovoditelja i drugih zaposlenika o mogućnosti prijevare kao i njihovu obvezu da izvijeste o sumnji na prijevare, te prepoznavanje rizika i uspostavljanje prikladnih unutarnjih kontrola, kao odgovor na rizike prijevare.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da trgovačka društva obuhvaćena revizijom poduzimaju aktivnosti kako bi spriječila i otkrila prijevare, pri čemu su potrebna određena poboljšanja.

Trgovačka društva obuhvaćena revizijom donijela su etičke kodekse kojima su utvrđena osnovna etička pravila ponašanja svih zaposlenika, zabrana davanja i primanja poklona i ugošćavanja te korištenje sredstava organizacije isključivo za poslovne svrhe. Postupci donošenja odluka utvrđeni su društvenim ugovorima, izjavama o osnivanju te drugim pravilnicima. Za donošenje odluka u nadležnosti skupština i nadzornih odbora vode se zapisnici i bilješke, a odluke su evidentirane. Transparentnost donošenja odluka kod svih trgovačkih društava obuhvaćenih revizijom osigurana je objavom odluka na oglasnoj ploči društva. Društva Komunalac d.o.o., Otočac i Usluga d.o.o., Gospić objavila su informacije propisane odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama, osim što društvo Komunalac d.o.o., Otočac nije objavilo obavijesti o raspisanim natječajima, Pravilnik o provedbi bagatelne nabave, Plan nabave i Registar ugovora o javnoj nabavi odnosno okvirnih sporazuma, a društvo Usluga d.o.o., Gospić Plan nabave te Registar ugovora o javnoj nabavi odnosno okvirnih sporazuma. Nadalje, društva Vodovod i odvodnja d.o.o., Senj, Crno vrilo d.o.o., Karlobag i Vodovod Korenica d.o.o., Korenica nisu objavila informacije propisane odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama. Za donošenje odluka iz područja javne nabave sastavljena je propisana dokumentacija, dok se posebni zapisnici i bilješke koji prethode donošenju odluka ne vode.

Odgovornosti rukovoditelja i drugih zaposlenika za sprječavanje prijevare u trgovačkim društvima obuhvaćenih revizijom utvrđene su etičkim kodeksom koji služi kao smjernica zaposlenicima vezano uz etičke standarde koje su obvezni primjenjivati u svom radu. Kodeksom su utvrđeni i postupci za prijavljivanje i izvješćivanje o mogućem sukobu interesa te obveze rukovoditelja i drugih zaposlenika u slučaju sumnje na prijevare. Društva nisu održavala izobrazbu vezanu uz stjecanja potrebnih znanja za sprječavanje prijevare, ali donesene procedure i postupci za obavljanje svakodnevnog poslovanja i postupci unutarnjih kontrola uključuju i postupke za sprječavanje prijevare te načine prijavljivanja sumnjivih aktivnosti.

U trgovačkim društvima obuhvaćenim revizijom funkcioniranje unutarnjih kontrola uređeno je općima aktima, kojima su utvrđene nadležnosti direktora, nadzornih odbora i skupština te internim aktima, kojima su uređeni postupci u vezi vođenja, izdavanja, kolanja, potpisivanja, odlaganja i čuvanja isprava i poslovnih knjiga. Društva su po veličini razvrstana u male poduzetnike. Nemaju obvezu ustrojavanja unutarnje revizije. U društvima Komunalac d.o.o., Otočac, Usluga d.o.o., Gospić i Vodovod i odvodnja d.o.o., Senj, vanjska revizija obavila je reviziju financijskih izvještaja za 2013., prema kojoj financijski izvještaji daju istinit i fer prikaz. U tijeku je obavljanje vanjske revizije financijskih izvještaja za 2013. društva Crno vrilo d.o.o., Karlobag te društva Vodovod Korenica d.o.o., Korenica vezano uz podjelu društva zbog odvajanja djelatnosti vodoopskrbe i odvodnje.

Unutarnje kontrole nisu u potpunosti oblikovane na način da njihova primjena spriječi prijevare, općim aktima uređena je podjela dužnosti, odgovarajuće dokumentiranje te nadgledanje postupaka, dok fizičke i neovisne kontrole i provjere nisu uređene (posebno nadzor radnog vremena zaposlenika), a funkcioniranje unutarnjih kontrola ne ocjenjuje se redovito. Društva nemaju interni akt kojim bi se propisale procedure o naplati prihoda i kontroli procesa vezanih uz obračunavanje, kontrolu i naplatu prihoda. Društva nisu ocjenjivala specifična područja poslovanja u kojima je prisutan veći rizik pojavljivanja prijevara te nisu razvijene odgovarajuće protumjere i akcijski planovi kako bi upravljali rizicima pojavljivanja prijevara. Nadalje, društva Komunalac d.o.o., Otočac i Usluga d.o.o., Gospić, nisu uspostavila odobravanje financijskih transakcija iznad određenih iznosa kao jednu od mjera za sprječavanje prijevara.

Trgovačka društva obuhvaćena revizijom su obvezna postupke javne nabave obavljati prema propisima koji utvrđuju područje javne nabave, pravilnicima koja su društva donijela o provedbi postupaka javne nabave bagatelne vrijednosti i procedurama za provođenje postupaka javne nabave kojima su utvrđeni poslovni procesi i zaduženja zaposlenika koji sudjeluju u obavljanju postupaka javne nabave. Pripremu i provođenje postupaka javne nabave obavljaju zaposlenici nadležni za poslove javne nabave koji imaju ovlaštenje, povjerenstvo za provođenje pojedinog postupka javne nabave, rukovoditelji ustrojstvenih jedinica, poslovođe te direktori društava.

Tijekom 2014. nije bilo poništenih postupaka javne nabave, osim kod društva Vodovod Korenica d.o.o., Korenica koje je poništilo jedan postupak javne nabave. U društvima se naknadna kontrola postupaka javne nabave ne obavlja. Blagajničko poslovanje ima značajan udjel u naplati prihoda društava osim u društvu Komunalac d.o.o., Otočac koje sva plaćanja obavlja preko žiro računa. Sve uplate, odnosno isplate su evidentirane i u blagajničkim izvještajima, stvarno stanje u blagajni na kraju godine evidentirano je i u popisu imovine i obveza na kraju godine i istovjetno je stanju u poslovnim knjigama. Kontrolu blagajničkog poslovanja obavljaju voditelji računovodstava, odnosno fizička osoba kojoj je povjereno vođenje knjigovodstva društva. Društva su etičkim kodeksom uredila zahtjeve za izvješćivanjem o sumnji na prijevare uz zajamčenu anonimnost. Uspostavljeni su anonimni i povjerljivi kanali dojave za zaposlenike, korisnike usluga, dobavljače i druge interesne skupine putem kojih oni mogu ukazati na sumnjive aktivnosti. Imenovana su povjerenstva za rješavanje reklamacija potrošača, a prema odredbama etičkog kodeksa zaposlenici mogu etičkom povjerenstvu prijave podnositi pisanim putem ili e-poštom. Evidencije o primljenim pritužbama koje mogu ukazivati na prijevarne aktivnosti se ne vode, jer u društvima nije bilo pritužbi koje mogu ukazivati na prijevarne aktivnosti. Društva su po veličini razvrstana u male poduzetnike i provode određene postupke unutarnje kontrole (podjele dužnosti, odgovarajuće dokumentiranje te nadgledanje pojedinih poslovnih postupaka zaposlenika i tijela društva), a sumnjive transakcije, skrivene odnose među pojedincima, organizacijama i događajima s obzirom na veličinu društava ne istražuju. Također, postupcima i tehnikama otkrivanja prijevara nisu obuhvaćene pojedine razine odgovornosti unutar društava.

Državni ured za reviziju daje sljedeće preporuke:

- prema donesenim procedurama za postupak javne nabave voditi zapisnike i bilješke za pojedine postupke pripreme i provođenja nabave (sva društva)
- objaviti na mrežnim stranicama informacije o poslovanju propisane odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama (društva Vodovod i odvodnja d.o.o., Senj, Crno vrilo d.o.o., Karlobag i Vodovod Korenica d.o.o., Korenica); na mrežnim stranicama objaviti obavijesti o raspisanim natječajima javne nabave, Plan nabave, Pravilnik o provedbi bagatelne nabave te Registar ugovora o javnoj nabavi odnosno okvirnih sporazuma (društvo Komunalac d.o.o., Otočac); na mrežnim stranicama objaviti Plan nabave te Registar ugovora o javnoj nabavi odnosno okvirnih sporazuma (društvo Usluga d.o.o., Gospić)
- urediti postupke fizičke i neovisne kontrole i provjere te redovito ocjenjivati funkcioniranje unutarnjih kontrola. Unutarnje kontrole vezane uz nadzor rada i kvalitete obavljanja posla zaposlenika potrebno je uspostaviti na način da se precizno utvrde prava i obveze zaposlenika te osigurati fizičke kontrole, nadgledanje i neovisne provjere obavljanja poslova zaposlenika (sva društva)
- donijeti interni akt kojim bi se propisale procedure o naplati prihoda i kontroli procesa vezanih uz obračun, kontrolu i naplatu prihoda (sva društva)
- ocjenjivati specifična područja poslovanja u kojima je prisutan veći rizik pojavljivanja prijevара te razvijati odgovarajuće protumjere i akcijske planove kako bi upravljali rizicima pojavljivanja prijevара (sva društva)
- uspostaviti odobravanja financijskih transakcija iznad određenih iznosa (društva Komunalac d.o.o., Otočac i Usluga d.o.o., Gospić).

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi provedba navedenih preporuka pridonijela uspostavi standarda čije bi primjenjivanje smanjilo mogućnost prijevара, povećanju svjesnosti rukovoditelja i drugih zaposlenika o mogućnosti pojave prijevара kao i njihovu obvezu da izvijeste o sumnji na prijevара te poboljšanju sustava razotkrivanja nepravilnosti i izvješćivanja o sumnji na prijevара.